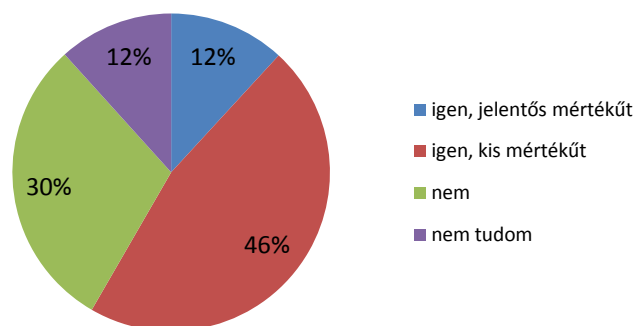

**A kerékpáros és a vasúti
közlekedés kapcsolata.
Felmérés a MÁV kerékpáros
szolgáltatásairól**

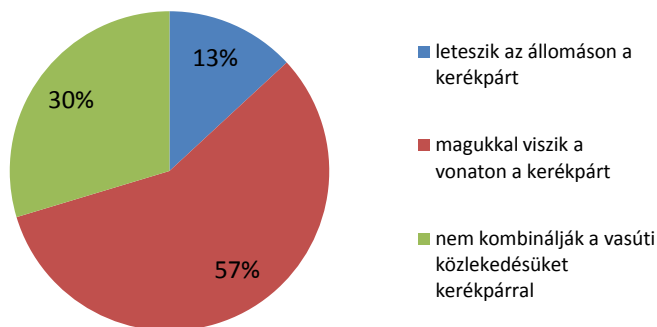
2012. május

A Magyar Kerékpárosklub a MÁV-START-tal közösen, 2012 februárjában on-line közvélemény-kutatást tartott a kerékpáros utazási szokások és a vasúti kerékpárszállítás megítélésének felmérése céljából. **A kérdőívet összesen 1410-en töltötték ki, melyből 1372-en utaztak 2011-ben vonaton** (elsősorban a 2011-es eredményeket vizsgáltuk). 2011-ben a MÁV szolgáltatásait igénybe vevő megkérdezettek többsége (58%-a) **tapasztalt pozitív változást** az elmúlt években a kerékpáros szolgáltatások területén.

1. ábra Tapasztalt-e pozitív változás a szolgáltatások kerékpárosbarát jellegében?

Ezt az 1372 fős alapsokaságot bontottuk három részre a különböző kerékpárszállítási szokások szerint. Külön vizsgáltuk azokat az utasokat, akik az állomáson tárolják a kerékpárjukat (180), akik magukkal viszik azt a vonaton (785), és akik nem szokták kombinálni a vasúti közlekedésüket kerékpározással (407).

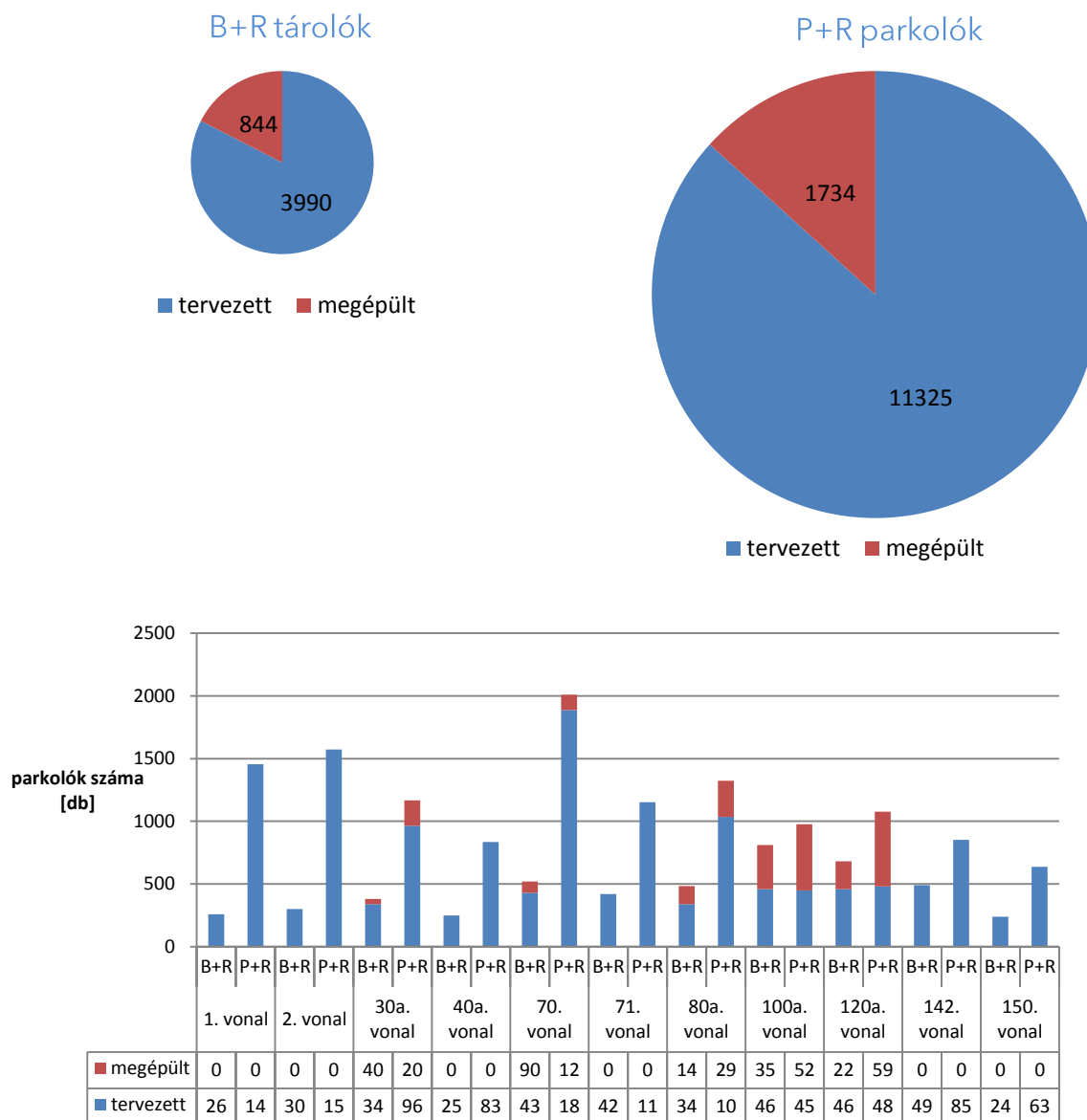

2. ábra Vasúti kerékpárszállítási szokások

1. A kerékpárjukat az állomáson tároló utasok

Az állomási kerékpártárolás sajnos sokszor nem kielégítő, ez a felmérésünkből is kiderült. **A válaszadóknak mindössze a 23,8%-a van megelégedve a kerékpártárolási lehetőségekkel**, de reményeink szerint ez az arány közeljövőben változni fog, például a

budapesti pályaudvarok tárolókapacitásának növelésének köszönhetően. Számos állomáson [elindultak már fejlesztések](#) a B+R¹ rendszer kiépítésének segítése érdekében. Az alábbi két ábra mutatja, hogy mekkora **tároló/parkoló kapacitást** terveznek megépíteni vagy építettek már meg kerékpárok és autók számára a **MÁV-START állomásain**.

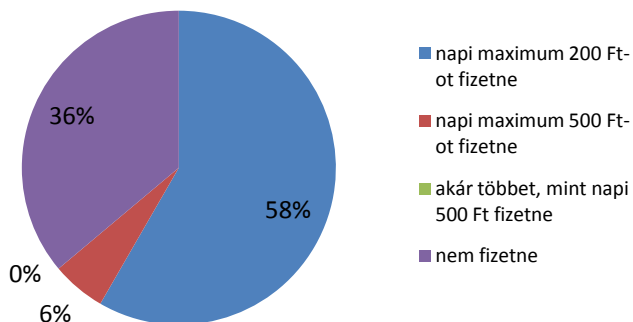
3. ábra Meglévő és már megtervezett B+R, illetve P+R parkoló kapacitás az egyes vonalak állomásain Budapest agglomerációs területén

A világban sok helyen, de akár itthon is (pl.: Tura, Cegléd, Albertirsa, Pilis²) találni olyan állomást, ahol díj ellenében igénybe lehet venni őrzött kerékpártárolót. Felmérésünk

¹ B+R: (an.: Bike and Ride) vasúti közlekedéssel kombinált kerékpáros közlekedési rendszer

² a felsorolásban szereplő állomásokon levő kerékpártárolókat magánvállalkozások üzemeltetik

szerint ilyen szolgáltatásért a válaszadók **63,8%-a** lenne **hajlandó fizetni**, de többségük (58,3%) **maximum 200Ft-ot**.

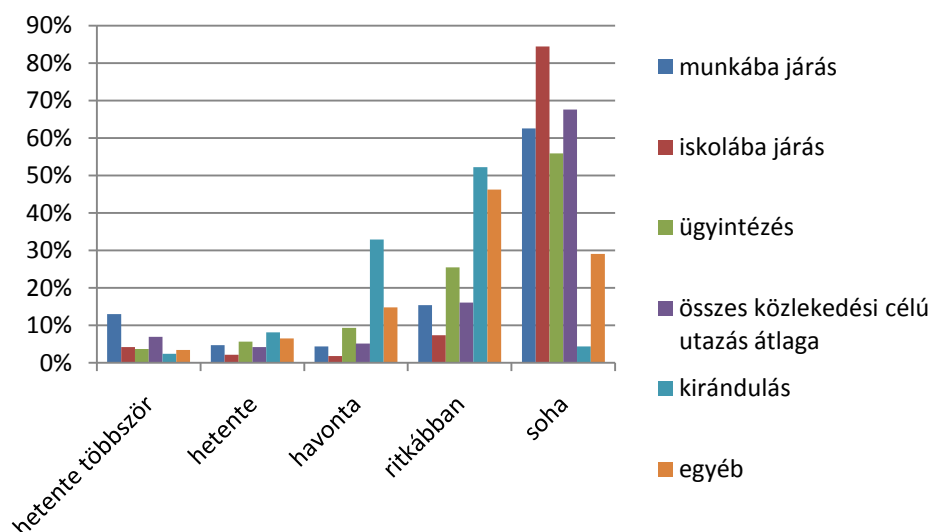

4. ábra Fizetési hajlandóság a kerékpártárolásért

A [MÁV-START honlapjáról](#) információt kaphatunk arról, hogy az adott állomáson rendelkezésre áll-e kerékpártároló, vagy sem. Ezt az információforrást válaszadóink mindössze **26,6%-a** ismeri, és csak **6%** tartja hasznosnak.

2. A kerékpárjukat vonaton szállító utasok

Mivel a kerékpárjukat a vonaton szállító utasoknak a különböző motivációk szerint változó igényei lehetnek, feltétlenül szükséges volt vizsgálni az utazások e motivációk szerinti gyakoriságát.

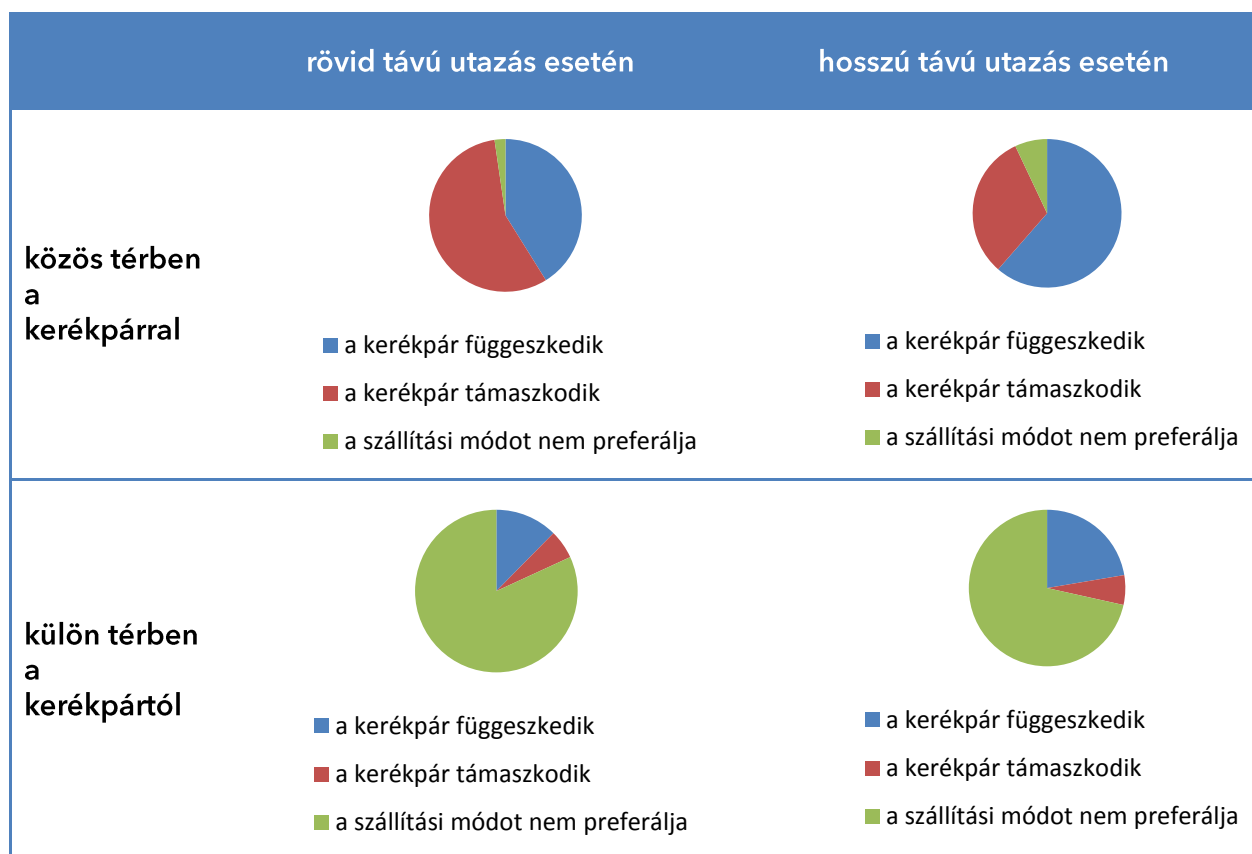

5. ábra Kerékpárszállítás gyakorisága motiváció szerint

A motivációval általában összhangban van az utazási távolság is: a közlekedési célú utazásnál rövid távú utazások jellemzőek, míg a szabadidős célúnál inkább a hosszú távúak dominálnak. Mivel az említett két motiváció szerinti közlekedés adott esetben más-más

felszereltségű - ennek köszönhetően akár más-más tömegű (például táskákkal felszerelt) - kerékpárokat kíván, ezért a preferált szállítási mód változó lehet a különböző motivációknak köszönhetően; így ok-okozati kapcsolat tételezhető fel az utazási távolság és a preferált szállítási mód között.

Felmérésünkéből kiderült, hogy sem rövid távú, sem hosszú távú utazásnál az utasok nem részesítik előnyben azt a szállítási módot, amikor a kerékpár külön térben van elhelyezve. Hosszú távú utazás esetén inkább függesztve (**61,2%**), míg rövid távúaknál inkább az oldalfalnak támasztva (**41%**) szállítanák az utasok elsősorban kerékpárjukat.

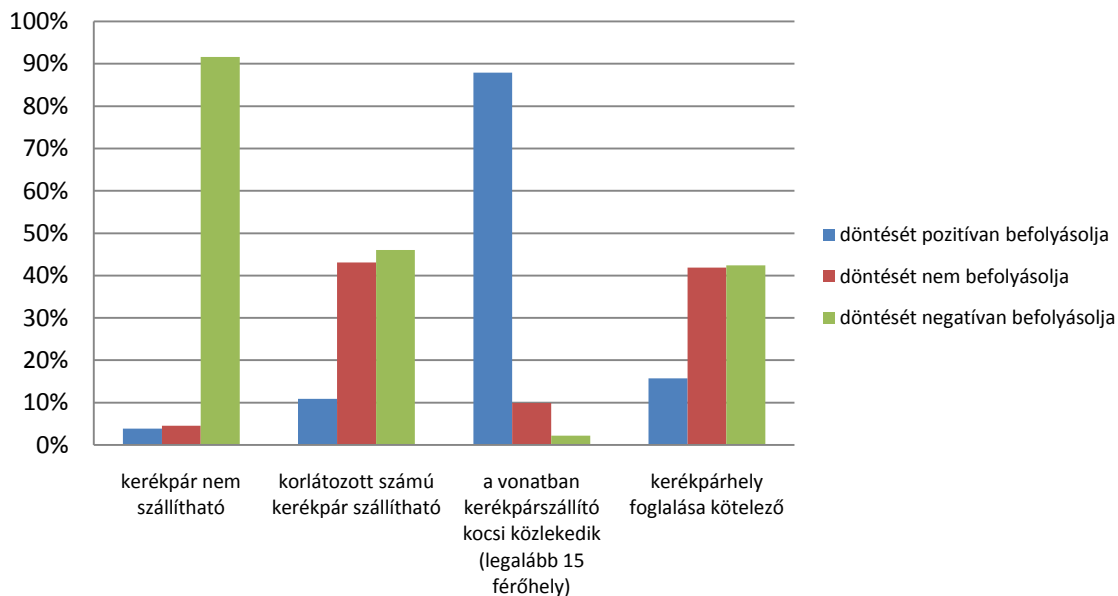

Vizsgáltuk az utas-elégedettséget is az utazási folyamat idő szerinti bontásában. Arra voltunk kíváncsiak, hogy mennyire elégedettek az állomási utas-tájékoztatással, a kerékpár vonatra történő felrakásának körülményeivel, és végül magával a szállítással. **Az utas-tájékoztatással mindössze 19,8%, a vonatra történő felrakás körülményeivel 2,1% és magával a szállítással (mind rögzítési, mind lakatolási szempontból) 11% volt megelégedve a válaszadók közül.**

A szállítások **20,7%**-ában történt a kerékpárok bármilyenű rongálódása a megkérdezettek körében, és az összes szállítás **4,4%**-ában az utazás végére egyes kerékpáralkatrészek, vagy akár az egész kerékpár eltűnt.

A kerékpártárolási lehetőségekhez hasonlóan (bár annál felhasználó-barátabb módon), az utazásunkhoz igénybe venni kívánt vonat kerékpáros szolgáltatásairól is információt szerezhetünk az utazásunk előtt a MÁV-START honlapjáról. Ezt az információt - a tárolóról szerezhetővel ellentétben - az utasok nagy része (**91,4%**) használja, és ennek megfelelően

választja ki a számára legmegfelelőbb vonatot; de a honlapon található információk - a válaszadók véleménye szerint - csak az esetek **77,5%-ban** tartalmaznak valós adatokat.

6. ábra A feltüntetett kerékpár-szállítási szolgáltatások döntést befolyásoló hatása

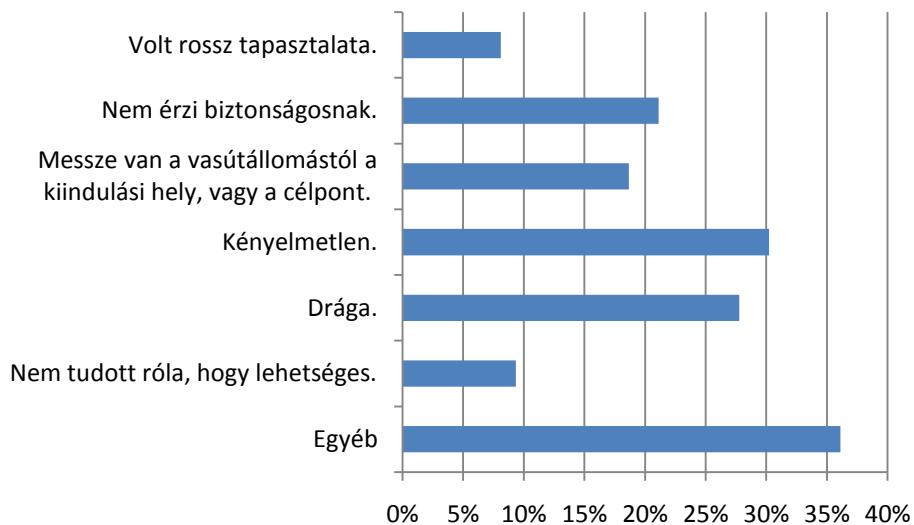
3. A vasúti közlekedést kerékpárral nem kombináló utasok

Mivel felmérésünk elsősorban a kombinált közlekedést volt hivatott vizsgálni, ebben a körben csak két kérdést tettünk fel.

Az első kérdésünk az volt, hogy az utas miért nem használja a vizsgált kombinált közlekedési rendszert. Utóbbi ugyanis számos előnnyel jár, például a rágyaloglási távolság³ a többszörösére nőhet.

A zárt kérdésre a válaszok közötti eloszlás viszonylag egyenletes volt; a legtöbb válasz - az utas-elégedettségi vizsgálatunkkal összhangban - a kényelem hiányát kifogásolta. Ezt a válaszadók **30,2%-a** tartotta hátráltató oknak.

³ az a távolság, melyet a közforgalmú közlekedés megállóhelyeihez gyalog vagy kerékpárral hajlandó megtenni egy közlekedő egyén; gyalog: körülbelül 300m kerékpárral 3-5km

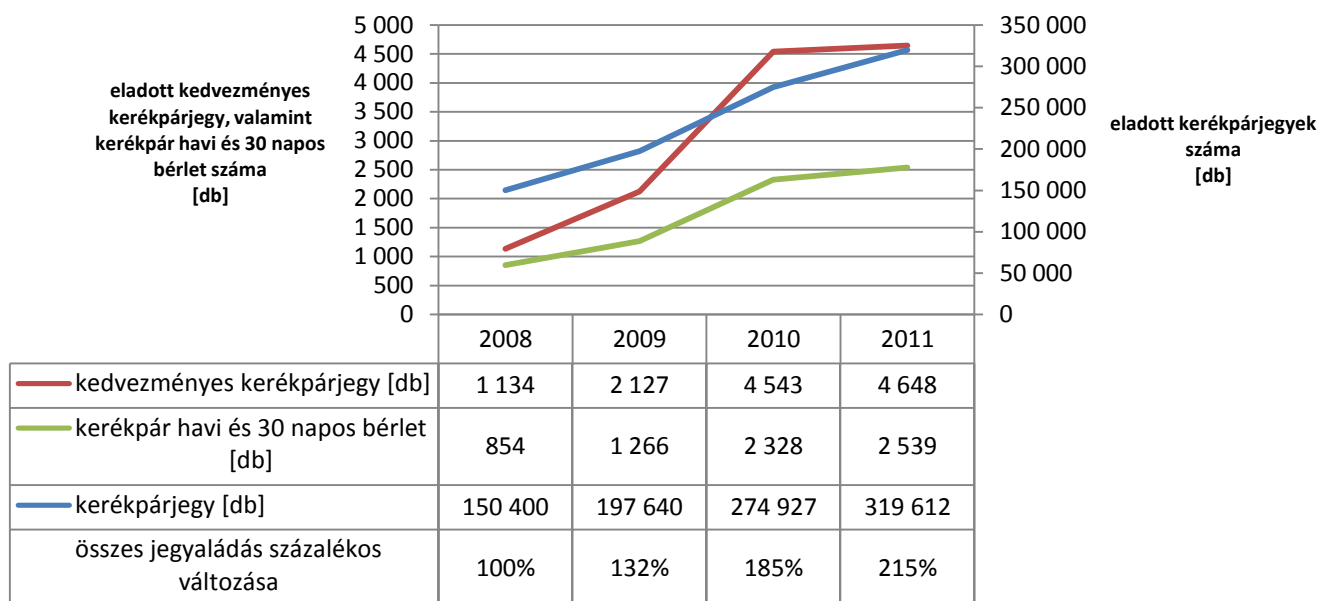

7. ábra Kerékpárszállítást hátráltató tényezők

Másik kérdésünkre kapott válaszok azt mutatták, hogy - megnyugtató módon - a kerékpárt nem szállító utasok **95,6%**-át nem zavarja a másik fél által szállított kerékpár.

Számok a MÁV-START ZRt. kerékpáros szolgáltatásairól (forrás: MÁV START)

A kerékpáros utazások számára a kerékpárjegy eladásokból következtethetünk, mely mérőszámban nagymértékű, pozitív változás tapasztalható. **Az összes kerékpáros jegyeladások száma tavaly (2011-ben) a 2008-as bázisához képest több mint duplájára (215%) növekedett.**

8. ábra Kerékpáros jegyeladások száma 2008-2011 között (forrás: MÁV-START Zrt.)

Növekedés látható az eladott kedvezményes kerékpárjegyek számában is – mely [kedvezményt a Magyar Kerékpárosklub tagjai vehetik igénybe](#).

A kerékpáros utazások segítése érdekében a MÁV-START ZRt. a járműparkját az elmúlt években korszerűsítette, illetve új kocsikat szerzett be. 2007-2010 között Budapest elővárosában 60 db korszerű, alacsonypadlós Flirt motorvonatot helyezett üzembe. Mára elmondható, hogy Budapest elővárosában már valamennyi vonaton lehet kerékpárt szállítani.

A Dunakanyarban az utóbbi időszakban megnövekedett kerékpáros igények kielégítésére tavasztól őszi hétvégekre nagy befogadóképességű kerékpárszállító kocsikat közlekedtet a társaság a [meghirdetett járatokban](#), ezzel is hozzájárulva a kerékpárosok kényelmesebb utazásához.

2010-ben öt poggyázkocsit alakítottak át kerékpárszállító kocsivá, amelyek azóta Dél-Balaton parton közlekednek tavasztól őszi. Ezzel a folyamatosan növekvő kerékpáros utazási igények jobb kiszolgálását sikerült megvalósítani. Terveznek további poggyázkocsikat is átalakítani, hogy a Dél-Balaton parthoz hasonlóan az Észak-Balaton parton is végre tudják hajtani ezt a szolgáltatásfejlesztést. Ezek a kocsik várhatóan a jövő nyári szezonra készülnek el. A fejlesztéseknek köszönhetően jelenleg már [számos távolsági vonalon és IC járaton is lehetőség van a kerékpárok szállítására](#). A kerékpáros utazások ösztönzésére idén három célterületre (Balaton, Fertő-tó, Tisza-tó) bevezették a kerékpáros túrajegyeket, amelyeket az utasok 2012. március 1. és 2012. december 31. között az ország bármely területéről igénybe vehetnek a Balatonhoz, Tisza-tóhoz és Fertő-tóhoz

egységesen 400 Ft-ért. Ez a jegy az érvényesség napján az érintett vasútvonalakon korlátlan le- és felszállási lehetőséget biztosít a vonatra. Az utasnak a kerékpáros túrajegy birtokában csak a megfelelő menetjeggyel kell rendelkeznie.

A tervezett új járműbeszerzéseknél már alapkövetelmény, hogy a szerelvényeken biztosított legyen a kerékpárszállítás.

Elkészítették a kerékpárszállítás rövid távú fenntartásának és középtávú fejlesztésének koncepcióját. Ezzel megalapozták, hogy folyamatosan bővílhessen a kerékpárszállító hálózat, illetve hogy az egyre öregedő járműparkot megújítsák. Cél, hogy valamennyi vonaton biztosított legyen a kerékpárszállítás.